

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

Protokolant Anna Rusak

w sprawie **sędziego Sądu Rejonowego w S. A.L.**

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2021 r.

zażalenia M. M.

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2020 r., sygn. akt I DO 20/20,

umarzające postępowanie

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2072)

1. utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie,

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P.M. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w W. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem złotych), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego udzielonego wnioskodawcy z urzędu;

3. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 września 2020 r. w sprawie o sygn. akt I DO 20/20, Sąd Najwyższy umorzył postępowanie z wniosku pełnomocnika M. M. o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. A. L.. Wnioskodawca zarzucił sędziemu, że w

sprawie prowadzonej pod sygn. akt I C (...) w dniu 5 lipca 2004 r. wezwała do udziału w sprawie Polski Związek Niewidomych w G., a ten nie posiadał osobowości prawnej, ani zdolności sądowej, Ponadto, na rozprawie w październiku 2004 r. sędzia doręczyła temu podmiotowi opinię sądowo – psychiatryczną dotyczącą wnioskodawcy. Zdaniem wnioskodawcy sąd naruszył na jego szkodę szereg przepisów, w tym przepisów prawa karnego, w szczególności: art. 231 § 1 k.k., 239 § 1 k.k., 266 § 2 k.k., 156 § 1 k.k. oraz art. 49 i art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 29 września 2020r. Sąd Najwyższy wskazał, że postępowanie w niniejszej sprawie należało umorzyć na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w związku z art. 128 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych. Wnioskodawca M. M. nie skierował bowiem przeciwko sędzi A. L. subsydiarnego aktu oskarżenia, a w sprawie o sygn. akt D (...), nie uzyskał nawet takiego uprawnienia, zgodnie z brzmieniem art. 55 k.p.k.

Pismem z dnia 17 października 2020 r. wnioskodawca M. M. złożył zażalenie na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2020 r., zarzucając orzeczeniu rażącą obrazę art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W swoim piśmie wnioskodawca przyznał, że nie mógł złożyć subsydiarnego aktu oskarżenia ponieważ nie został o tym pouczone. Nie uczynił tego także „żaden z jego kilkudziesięciu pełnomocników z urzędu”. Zdaniem wnioskodawcy był to „obowiązek wszystkich prokuratorów”, których zawiadamiał on o czynach zabronionych popełnianych przez sędzię A. L. Wnioskodawca podtrzymał także swoje wnioski dowodowe, zawarte w piśmie z dnia 24 września 2020 r., o przesłuchanie o przesłuchanie sędzi A. L. oraz o jego przesłuchanie – w drodze pomocy prawnej w miejscu zamieszkania wnioskodawcy.

Pismem z dnia 25 października 2020 r. adw. P. M., pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy, poinformował Sąd Najwyższy o sporządzeniu przez siebie opinii prawnej „w przedmiocie podstaw do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego Izba Dyscyplinarna Wydział I z dnia 29 września 2020 roku (sygn. akt I DO 20/20)”. Z wniosków sporządzonej opinii wynika, że w sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw do skutecznego zakwestionowania orzeczenia, a pełnomocnik wnioskodawcy „nie ma możliwości podjęcia z jego treścią polemiki

mającej cechy merytoryczności” Autor opinii, z powodów w niej opisanych, postanowił zaniechać wnoszenia środka zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje

Zażalenie z dnia 17 października 2020 r. nie zasługuje na uwzględnienie i to w stopniu oczywistym.

Przede wszystkim należy zaznaczyć, że czynności podejmowane w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy, określone w art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, są jedynie incydentalnym elementem postępowania przygotowawczego, podyktowanym szczególnym statusem podmiotu, przeciwko któremu ma ewentualnie być prowadzone to postępowanie. Nie mogą one żadną miarą zastępować ani postępowania przygotowawczego, ani tym bardziej postępowania przed sądem powszechnym w sprawach karnych. Brak jest tym samym podstaw do dokonywania w ramach tych czynności postępowania dowodowego takiego, jak podczas przewodu sądowego na rozprawie głównej.

W pierwszej kolejności obowiązkiem Sądu Najwyższego jest dokonanie analizy, czy wnioskodawca ma legitymację procesową do złożenia wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Dopiero później, w przypadku odpowiedzi twierdzącej na to pytanie, Sąd Najwyższy sprawdza, czy w sprawie - w oparciu o przedstawione przez wnioskodawcę dowody - zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa.

W niniejszej sprawie wnioskodawca byłby podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jedynie w przypadku posiadania przez siebie uprawnienia do wystąpienia przeciwko sędziemu z subsydiarnym aktem oskarżenia.

Zgodnie z art. 55 k.p.k., przesłankami wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia są: 1) wydanie przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania; 2)

zaskarżenie tego postanowienia przez uprawnionego (pokrzywdzonego), co umożliwia poddanie go kontroli sądowej; 3) uzyskanie kasatoryjnego orzeczenia sądu; 4) ponowne wydanie przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania; 5) tożsamość obu postanowień wydanych przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze, tzn. każde z nich musi dotyczyć albo odmowy wszczęcia postępowania, albo jego umorzenia; 6) zachowanie terminu miesięcznego na wniesienie do sądu subsydiarnego aktu oskarżenia, liczonego od doręczenia pokrzywdzonemu zawiadomienia o powtórnym postanowieniu o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania; 7) sporządzenie i podpisanie aktu oskarżenia przez pełnomocnika będącego adwokatem, radcą prawnym lub radcą Prokuratury Generalnej (tak komentarz do art. 55 k.p.k. pod red. D. Drajewicza, Beck. 2020, s. 253).

Wnioskodawca M. M., jak wynika z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy, nie nabył jednak uprawnienia do złożenia subsydiarnego aktu oskarżenia przeciwko sędziemu A. L. i takiego subsydiarnego aktu oskarżenia nigdy nie złożył (ani osobiście, ani za pośrednictwem ustanowionego pełnomocnika). Nie jest podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. W sprawie występuje więc negatywna przesłanka procesowa, uniemożliwiająca dalsze prowadzenie postępowania – brak skargi uprawnionego podmiotu (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.). Stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 września 2020r. jest więc słuszne i w pełni uzasadnione.

Koszty zastępstwa prawnego, udzielonego z urzędu wnioskodawcy, zostały zasądzone na podstawie § 17 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 18 ze zm.) w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych.

Na podstawie art. 133 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych kosztami postępowania odwoławczego Sąd Najwyższy obciążył Skarb Państwa.

Biorąc powyższe pod Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.